

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

Кафедра теорії спорту та фізичної культури

Линець М. М.

ЛЕКЦІЯ

на тему

**« ВІДБІР НОВАЧКІВ ДО ЕЛІТНИХ ЛІГ
ПІВНІЧНОАМЕРИКАНСЬКОГО ПРОФЕСІЙНОГО СПОРТУ»**

з дисципліни

«ПРОФЕСІЙНИЙ СПОРТ»

для студентів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт
ХІ-й с. (денна форма навчання), ХІІІ-й с. (заочна форма навчання)

ЛЬВІВ - 2022

1. Поняття «новачок» у північноамериканському професійному спорті.
2. Система «драфт», як основа відбору новачків в ігрових командних видах професійного спорту.
3. Сутність системи драфт і її вплив на підвищення конкурентоспроможності команд та на економічну ефективність діяльності професійних клубів і ліг.
4. Сутність драфт-лотереї, драфту розширення і драфту відмов та їх вплив на економічну ефективність діяльності професійних клубів і ліг.

Поняття «новачок» у північноамериканському професійному спорті

Новачок - це гравець, який ніколи не підписував контракт з командою професійної ліги.

Новачок на драфті — це новачок, обраний на драфті.

Новачок без драфту (незадрафтований новачок) — це новачок, якого не було обрано на першому драфті, на який він має право.

Система «драфт», як основа відбору новачків в ігрових командних видах професійного спорту

Найвідомішим типом драфту є «вступний драфт» ("entry draft"), який використовується для розподілу гравців, які отримали право грати в командах ліги. Термін "entry draft" у спорті означає процедуру закріплення гравців, котрі ще не виступали в елітній лізі, за її клубами. Команда, що обрала гравця отримує ексклюзивні права на підписання з ним контракту, відповідно, жодна інша команда не може претендувати на цього гравця.

Вперше відбір новачків за системою "драфт" було введено в NFL у 1936 році з метою усунення конкуренції між клубами за обдарованих новобранців і урівноваження змагальної конкурентоспроможності команд ліги.

Перше - дозволяє значно знизити видатки клубів на придбання новачків і регулювати рівень їхньої зарплати. Розмір заробітної плати новачка залежить від номеру під яким його обрали на драфті. Наприклад, заробітна плата гравця-новачка в перший рік в NBA в сезоні 2021/2022 рр. становила від 1 млн.дол./рік (обраний під 30-тим номером на драфті) до 5,5 млн.дол./рік (обраний під 1-м номером на драфті). Для порівняння, титулований гравець команди «Голден Стейт Уорріорз» Стефен Каррі отримав за цей сезон 48,8 млн.дол.

Друге - дозволяє підвищувати клас команд-аутсайдерів, а отже добиватися підвищення напруженості спортивної боротьби і непередбачуваності результатів як окремих ігор, так і змагань в цілому - від їх початку і до фінальної стадії. Це, у свою чергу, сприяє підвищенню

зацікавленості до цих змагань у глядачів, засобів масової інформації, спонсорів і рекламодавців.

Основна ідея драфту – дати всім існуючим клубам можливість поповнити свій склад перспективним гравцем, тим самим врівноважити спортивну конкурентоспроможність клубів. Завдяки драфту будь-який клуб може отримати шанс отримати права на майбутню зірку.

Отже за допомогою системи "драфт" лігам вдається з одного боку зменшити видатки на придбання нових талановитих гравців, а з іншого - залучити на змагання більше глядачів, дорожче продати права на телетрансляції матчів, ефективніше здійснювати рекламно-комерційну діяльність, а отже збільшувати свої прибутки.

Перед кожним драфтом Центральні скаутські бюро ліг на підставі детальної інформації складають рейтингові списки гравців, котрі є кандидатами на працевлаштування. Від місця гравця в рейтингу у значній мірі залежить зарплата новачка. Проте, скаутські служби клубів складають і свої рейтинги гравців, і вони досить часто не співпадають з рейтингами Центральних скаутських бюро. Зокрема керівництво клубу „Нью-Йорк Айлендерс” маючи право першого вибору у драфті – 2000 р. обрало не нападаючого Дені Хітлі (перший за рейтингом Центрального скаутського бюро), а воротаря Ріка Дільєстро. Достатньо вичерпну інформацію про талановитих спортсменів надають клубам тренери команд коледжів і університетів. Справа у тому, що вони зацікавлені щоб контракти були підписані з випускниками саме їхнього навчального закладу, бо це у свою чергу стане доброю рекламою для залучення до команд цих навчальних закладів обдарованих випускників середніх шкіл.

Формування ("розкрутка") майбутніх зірок розпочинається уже під час „драфту”. Активну участь у цьому беруть засоби масової інформації. Так, випускник середньої загальноосвітньої школи, зірка шкільного баскетболу Л.Джеймс завдяки „розкрутці” у засобах масової інформації ще не ставши професійним баскетболістом уклав з компанією „Найк” семирічну рекламну угоду на суму 90 млн доларів.

Сутність системи драфт і її вплив на підвищення конкурентоспроможності команд та на економічну ефективність діяльності професійних клубів і ліг

Сутність драфту полягає в тому, що не спортсмен обирає команду в якій він хотів би грати, а представники команд за певною системою відбирають потрібних для себе гравців. Спортсмени змушені погоджуватися з цією системою працевлаштування, або ж розпрощатися з надією потрапити до команд елітних ліг. Якщо гравець з якоїсь причини не хоче виступати за клуб, що вибрав його, йому краще полюбовно

домовитися з командою і своїм агентом про те, щоб його потім обміняли в інший клуб.

Зрозуміло, що при вільному працевлаштуванні найбільш обдаровані спортсмени могли б добитися більш вигідних контрактів. При відборі ж за системою "драфт" ліги встановлюють діапазон (мін.-макс.) суми зарплати, яку можуть призначити клуби новачкам за контрактом. Наприклад, перший номер драфту NHL 1998 р. В. Лекавальє був незадоволений своїм контрактом з клубом "Тампа Бей" на суму 975 тис. доларів, однак більше, йому як новачку, клуб не мав права платити за контрактом. У свою чергу Асоціації гравців професійних ліг ведуть постійну боротьбу з керівництвом ліг за підвищення ліміту зарплати спортсменів-новобранців.

Геніальність винаходу під назвою "драфт" полягає в його простоті: чим нижче місце клубу в минулому регулярному чемпіонаті ліги, тим раніше він обирає собі гравця з затвердженого лігою списку, а отже має шанс відібрати більш обдарованого і перспективного спортсмена і з його допомогою покращити турнірне становище команди у наступних сезонах. Наприклад аутсайдер NHL „Піттсбург Пінгвінз” у 1984 р. під першим номером обрав Маріо Лемьє, котрий двічі приводив клуб до перемоги у Кубку Стенлі, а легендарний баскетболіст Майкл Джордан, котрого „Чікаго Булз” обрав у драфті під третім номером, шість разів приводив команду до перемог у Кубку NBA.

Проте, навіть досить висока імовірність для аутсайдера отримати перший номер у драфті не завжди втілюється в життя. Наприклад, у драфт-лотереї NHL 2001 р. тридцята команда в регулярному чемпіонаті („Нью-Йорк Айлендерс”) мала імовірність виграшу 25%, а виграла це право команда „Атланта”, котра посіла в регулярному чемпіонаті 28 місце і її шанси становили лише 14,2%. „Айлендерс” отримали друге місце у виборі.

Команди, котрі завоювали право участі в іграх плей-офф одержують порядковий номер вибору у драфті, що зворотній зайнятому місцю в регулярному чемпіонаті. Команда-переможець обирає останньою, друга - передостанньою і т. д. Слід відзначити, що своє право обирати під певним номером у черговому драфті, або навіть у драфті наступного року одна команда може продати іншій команді або виміняти за діючого гравця. Наприклад, в 1997 р. керівництво клубу "Детройт Ред Уінгз" передало основного голкіпера команди Майка Вернона клубові "Сан-Хосе Шаркс" за право вибору у драфті 1998 і 1999 років.

Спочатку драфт проводили "за закритими дверима". З часом його стали проводити на спортивних аренах клубів як барвисте шоу з запрошенням глядачів, журналістів і телебачення. Наприклад, драфт NHL 2005 р. висвітлювали дві телекомпанії. Вхід для глядачів безкоштовний, але необхідно вистояти в черзі за перепустками.

Найбільш цікаво проходить перший раунд драфту. Коли гравця обирає якась команда, до нього відразу ж підходить її представник і вручає йому, наприклад в хокеї, светр команди. В ньому гравець виходить на подіум, щоб попозувати перед фотографами, а потім дати інтерв'ю

телебаченню. Після цього обов'язкова пресконференція в спеціальній "прескімнаті". Спортсмени, яких обрали в першій десятці, удостоюються такої прискіпливої уваги журналістів, якої не мають навіть визнані лідери ліги. Фактично вже з драфту розпочинається формування майбутніх суперзірок. Кількість раундів у різних лігах різна від двох в NBA до 20-ти в MLB.

Гравці, яких не відібрали під час драфту, одержують право на вільне працевлаштування в клубах відповідної ліги, коли на них буде попит.

Якщо з відібраними у драфті гравцями клуби не підписують контракти до наступного драфту, вони автоматично одержують право на участь в ньому. Однак це правило стосується тільки спортсменів, що виступали в командах Північної Америки (США і Канада). Права на всіх інших гравців залишаються за клубами, що їх обрали у драфті. Наприклад, якщо будь-який клуб NHL обрав у драфті хокеїста з України і не уклав з ним контракту, то цей спортсмен не зможе більше виставитися на драфт, оскільки залишається власністю відповідного клубу. Він зможе працевлаштуватися в NHL лише у тому випадку коли цей клуб передасть право на нього іншому клубові, що зацікавлений підписати з ним контракт.

Сутність драфт-лотереї, драфту розширення і драфту відмов та їх вплив на економічну ефективність діяльності професійних клубів і ліг

Однак і ця загальна формула проведення відбору за системою "драфт" мала істотний недолік. Вона стимулювала команди, що на заключній стадії регулярного чемпіонату знаходились в нижній частині турнірної таблиці, до зниження самовідданості у спортивній боротьбі і навіть до навмисного програшу з метою посісти останнє місце в регулярному чемпіонаті (як відомо в американському професійному спорті не практикується ротація команд між елітними і нижчими лігами) і отримати право першою обирати новачка у драфті поточного року. Подібний випадок стався у 1993 р. в NHL, коли перед останнім туром регулярного чемпіонату дві команди-аутсайтери мали практично однакові показники. В останньому турі одна з цих команд ("Оттава Сенаторс") без серйозного опору програла команді "Бостон Брюїнз" і "виграла" право першого вибору у драфті. Довести, що "Оттава" програла навмисне було неможливо. Але ліга оштрафувала команду, певно з метою профілактики, а її президент змушений був піти у відставку.

Уникнути цього негативного явища допомогло нововведення під назвою "драфт-лотерея". Його сутність полягає в тому, що останнє місце у регулярному чемпіонаті ще не гарантує права обирати новачка першим. Команди, що не потрапили до ігор плей-офф, розігрують це право в лотереї.

Раніше команда, що посіла найбільш високе місце серед аутсайдерів, одержувала одну кульку, наступна - дві і т. д. Наприклад, в регулярному

чемпіонаті NBA беруть участь 30 команд. Шістнадцять кращих за підсумками регулярного чемпіонату одержують право брати участь в іграх плей-офф. Залишається 14 аутсайдерів. Команда, що посіла 17-е місце отримувала для участі в драфт-лотереї одну кульку, наступна - дві, а остання - 14. Ці кульки засипалися в лототрон і розігрувалися порядкові номери права вибору команд у драфті. Природно, що команда, котра посіла останнє місце в регулярному чемпіонаті мала більше шансів отримати право першого вибору оскільки у неї більше кульок. Так, в нашому прикладі імовірність команди, що посіла останнє місце, отримати право вибору у драфті під номером "один" складе 13,3%. Однак і краща серед аутсайдерів команда буде мати при цій системі шанс на право першого вибору на рівні 0,9 %.

Система драфт-лотереї постійно вдосконалюється. Так внаслідок змін у жовтні 1993 року організації драфт-лотереї, що проведені в NBA, шанси останньої команди в турнірній таблиці регулярного чемпіонату зросли до 25,0%, а найсильнішої серед учасників драфт-лотереї - знизилися до 0,5%. Після змін 2019 р. в драфт-лотереї почали розіграватися перші чотири вибори на драфті, а три гірші команди отримують однакові шанси (14 %) на право обирати першими.

Участь в драфт-лотереї NBA беруть 14 команд, які не пройшли у плей-офф в попередньому сезоні. Вони посіяні в порядку від найгіршого до найкращого.

Чотирнадцять пронумерованих кульок (з номерами від 1 до 14) поміщають у лототрон і перемішують. Після цього витягають чотири кульки, з яких утворюється комбінація.

Всього існує 1001 можлива комбінація. Комбінація 11-12-13-14 незалежно від порядку вважається недійсною та буде проігнорована, якщо буде витягнута. Решта 1000 комбінацій розподіляються між учасниками лотереї відповідно до коефіцієнтів їх посіву. Наприклад, оскільки кожна з трьох найслабших команд має 14% шансів виграти право першого вибору, кожній з них призначається 140 із 1000 можливих виграваних комбінацій. 14 за рейтингом команда отримує 5 комбінацій (0,5%).

Кульки, витягнуті під час визначення кожного з перших чотирьох виборів, повертаються в лототрон і можуть бути витягнуті знову.

Таким чином, під час драфт-лотереї розігруються перші чотири вибори на драфті, інші 26 команд обиратимуть новачків згідно їх рейтингу у зворотному порядку.

Аналогічно проводиться драфт-лотерея NHL. В період з 2016 по 2020 рр. під час драфт-лотереї NHL розігрувалися три перші драфт-піки. Найбільші шанси обирати першою мала команда з найменшою сумою балів (18,5%) і найменші шанси команд з найбільшою сумою балів (1,0%).

З 2021 року лотерея драфту NHL складається з двох раундів. Крім того, починаючи з 2022 р., команда може виграти драфт-лотерею лише раз за п'ятирічний період (результати лотерей до 2022 р. не враховуються), а

клуби, які виграли в одному з раундів лотереї, не зможуть піднятися у драфті вище, ніж на десять позицій.

На думку NHL ці зміни підвищать шанси найслабшої команди сезону здобути високий вибір на драфті, знизять для неї ймовірність сильно опуститися вниз у порядку жеребкування, обмежать кількість команд, які претендують на право першого вибору за результатами регулярного чемпіонату, а також кількість разів, коли одна й та сама команда отримує вигоду від перемоги у лотереї.

Наприкінці регулярного сезону 16 команд (з 32), які не пройшли кваліфікацію до плей-офф, беруть участь у лотереї для визначення перших драфт-пиків (виборів) у першому раунді. Команди посіяні в основному порядку драфту на основі загальної кількості очок у регулярному сезоні.

За право першого вибору в першому раунді лотереї зможуть поборотися клуби, які зайняли останні 11 місць у турнірній таблиці. Шанси найслабшої команди 25.5 %, шанси одинадцятої найслабшої команди 3%. Потім 12 слабших команд сезону зможуть претендувати на другий вибір на драфті.

В разі збільшення кількості команд в лізі вона оголошує „драфт розширення”.

Драфт розширення у професійному спорті є одним з способів комплектування нових команд.

Кожна існуюча команда може «захистити» певну кількість своїх гравців, які мають контракти, подавши їхні імена в офіс ліги до встановленої дати. Команди зазвичай прагнуть занести до списку більшість гравців, які їм потрібні, щоб залишатися конкурентоспроможними. Нова команда може обирати гравців, які не потрапили до захищених списків. Таким чином, часто новій команді доводиться обирати серед гравців, які слабкі, схильні до травм, або мають високу заробітну плату. З цієї причини команди, які обрали собі гравців через драфт-розширення часто неконкурентоспроможні в перші роки в лізі.

Наприклад, в 2021 р. відбулося останнє розширення NHL, за рахунок включення команди Seattle Kraken. Кожна команда могла захистити вісім польових гравців і воротаря, або сім нападників, трьох захисників і воротаря. Натомість, команди мали виставити принаймні двох форвардів і одного захисника, які мали контракт на сезон 2021/2022 і зіграли принаймні в 27 іграх у сезоні 2020/2021 або більше ніж у 54 іграх у сезонах 2019/2020 і 2020/2021 рр. Крім того команди мали вказати воротаря, який має контракт на сезон 2021/2022, або який буде обмежено вільним агентом у 2021 році. Гравців, які дебютували на професійному рівні в лізі в сезонах 2019/2020 або 2020/2021 команди не мали права виставляти на драфт-розширення.

Команда Сіетла повинна була обрати мінімум чотирнадцять нападників, дев'ять захисників і трьох воротарів. Принаймні двадцять із тридцяти обраних гравців повинні були мати контракти на сезон 2021/2022 рр.

Команда «Вегас Голден Найтс» (яка вступила в NHL під час розширення в 2017 р.) була звільнена від втрати гравця в обмін на відмову від частки гонорару від вступу до ліги нової команди.

Подібний процес відбувається, коли існуюча команда розформовується, а гравці, які були у її складі, стають доступними для інших команд. Цей процес отримав назву «драфт- зменшення».

З метою запобігання скупченню висококласних гравців у фінансово найбільш потужних клубах і підвищенню шансів інших на придбання класних гравців в елітних лігах північно-американського професійного спорту застосовується „драфт відмов”. Ця процедура стосується лише досвідчених гравців ліги, тобто тих, хто вже зіграв у ній певну кількість ігор.

У разі потрапляння гравця на "драфт відмов" інші клуби ліги мають право протягом короткого часу (24 - 48 годин) заявити про бажання укласти контракт із таким гравцем. Якщо виявиться, що на гравця одночасно претендують кілька клубів, пріоритет буде у того з них, який має найгіршу ігрову статистику. При цьому клуби зобов'язані пропонувати гравцеві суму контракту не меншу, ніж у його поточному контракті, а у разі повернення до ліги — ніж у підписаному щойно.

Зокрема в NHL він щорічно проводиться наприкінці вересня - початку жовтня. Кожен клуб подає до ліги список із 20 захищених від драфту гравців (18 польових і 2 воротарів), а інші попадають на ринок робочої сили і їх можуть взяти інші клуби. Наприклад, у 2001 р. Клуб „Детройт Ред Уінз” захистив 2-ох воротарів (Д. Гашека і молодого М. Легаса), що дозволило клубу „Нью-Йорк Айлендерс” забрати у нього висококласного воротаря К. Осгуда. Завдяки його вдалій грі „ Айлендерс” вперше з 1994 р. змогли пробитися до плей-офф. Право першого вибору у драфті відмов надається клубові, що посів останнє місце у регулярному чемпіонаті попереднього сезону. Потім обирається передостанній і т.д.

Сутність драфту полягає у тому, що не спортсмен обирає команду у складі якої він хотів би виступати, а представники клубів за певними правилами обирають собі гравців, котрі їм потрібні. Система „драфт” усуває клуби від конкурентної боротьби за найбільш кваліфікованих новобранців. Це дозволяє клубам зменшити видатки на придбання обдарованих гравців. Ця система також надає лігам можливість регулювати конкурентоспроможність команд і підвищувати видовищність змагань, що сприяє зростанню прибутків як ліги в цілому, так і кожного її клубу. Саму процедуру драфту ліги перетворили в цікаве шоу, що дозволяє отримувати додаткові

прибутки і популяризувати свій вид спорту. Окрім набору новачків процедура драфту застосовується при створенні нових команд (драфт розширення) і з метою перерозподілу гравців (драфт відмов).

Рекомендована література

Основна:

1. Линець М. М. Економічні основи розвитку професійного спорту : лекція з дисципліни "Професійний спорт" для студентів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт / Линець М. М. - Львів, 2018. - 28 с. – Режим доступу: <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/14277>.

Линець М. М. Організаційно-правові засади професійного спорту : лекція з дисципліни "Професійний спорт" для студентів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт / Линець М. М. - Львів, 2018. - 43 с. – Режим доступу: <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/14276>.

Линець М. М. Особливості підготовки професійних спортсменів в індивідуальних та індивідуально-командних видах спорту : лекція з дисципліни "Професійний спорт" для студентів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт / Линець М. М. - Львів, 2018. - 35 с. – Режим доступу: <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/14286>.

Линець М. М. Системи відбору новачків у професійному спорті : лекція з дисципліни "Професійний спорт" для студентів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт / Линець М. М. - Львів, 2018. - 23 с. – Режим доступу: <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/14285>.

Линець М. М. Система змагань у професійних видах спорту : лекція з дисципліни "Професійний спорт" для студентів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт / Линець М. М. - Львів, 2018. - 36 с. – Режим доступу: <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/14279>.

Допоміжна:

1. Борисова О. В. Особливості міжнародної системи жіночого професіонального тенісу / Ольга Борисова // Теорія і методика фіз. виховання. – 2001. - №1. – С. 67-70.

2. Борисова О. В. Науково-теоретичні та методичні основи формування і розвитку професійного тенісу / Ольга Борисова // Теорія і методика фіз. виховання. – 2010. - №3. С. – 17 – 21.

3. Борисова О. В. Сучасний теніс : стан та особливості організації підготовки професійних спортсменів у провідних країнах світу / Ольга Борисова // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2010. - №3. – С. 35-37.

4. Бріскін Ю. А. Соціально-економічні аспекти гонок „Формула-1” / Бріскін Ю. А., Линець М. М. // Актуальні проблеми організації фізичного

виховання студентської та учнівської молоді Львівщини : зб. наук. пр. – Львів, 2003. – С. 24–28.

5. Бріскін Ю. Характеристика комерційних змагань у фехтуванні / Юрій Бріскін, Мар'ян Пітин, Неоніла Нерода, Олександр Ваулін // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. Вінницьк. держ. пед. ун-ту імені Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2014. – Вип. 18, т. 1. – С. 356–361.

6. Сухов В. І. Стан проблеми відбору баскетболістів до команд провідних професійних ліг / Сухов В. І., Линець М. М. // Матеріали І Всеукраїнської з міжнародною участю науково-практичної Інтернет-конференції (20-21 грудня 2016 р.) «Баскетбол: історія, сучасність і перспективи» (з нагоди святкування 125-річчя існування баскетболу в світі. – Дніпро, ДДІФКіС, 2016. – С.176-178.

7. Сухов В. Особливості організації відбору баскетболістів до студентських команд США [Електронний ресурс] / Владислав Сухов, Михайло Линець // Спортивна наука України. – 2017. – № 5(81). – С. 41–45. – Режим доступу:

<http://sportscience.ldufk.edu.ua/index.php/snu/article/view/647/625>

8. Hohm Jindrich Srovnani system pripravy v nekterych tenisove vyspelych statech / Hohm Jindrich // Trener. – 1988. – №8. – S.382 – 385/

9. Korcek F. Ako pracuju profesionali Inter Milano / F. Korcek // Trener. – 1990. – №5. S.260 – 262.

10. Pohlad na profesionalny sport v USA // Trener. – 1990. – №11. – S. 627 – 630.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Відкритий чемпіонат Австралії з тенісу [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ausopen.com/>

2. Відкритий чемпіонат США з тенісу [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.usopen.org/>

3. Відкритий чемпіонат Франції з тенісу [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.rolandgarros.com/>

4. Вімблдонський турнір [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.wimbledon.com>

5. Міжнародна Федерація футболу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.fifa.com/>

6. Головна Ліга бейсболу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.mlb.com/>

7. Національна баскетбольна асоціація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nba.com/>

8. Національна хокейна ліга [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nhl.com/>

9. Національна футбольна ліга [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nfl.com/>

10. Світовий тур Асоціації тенісистів-професіоналів [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.atptour.com/>
11. Жіноча Асоціація тенісу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.wtatennis.com/>